

УДК 615.21

В. О. ШАПОВАЛОВА ¹, д-р фарм. наук, проф., В. В. ШАПОВАЛОВ ², д-р фарм. наук, проф.,
Т. О. ЛЕБЕДЄВА ¹

¹ Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, м. Харків

² Головне управління охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації

СУДОВА ФАРМАЦІЯ: ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЖИМУ КОНТРОЛЮ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ЩО ВМІЩУЮТЬ КОДЕЇН

Ключові слова: судова фармація, режим контролю, наркотичні засоби, лікарські засоби, кодеїн, дезоморфінова наркоманія

Актуальною проблемою для України, країн ЄС та СНД є здійснення постійного контролю з боку контролюючих органів за легальним обігом психоактивних речовин (ПАР) різних класифікаційно-правових груп (наркотичні засоби, психотропні речовини, прекурсори та ін.) з метою подальшого удосконалення медико-фармацевтичних, соціально-економічних і кримінально-правових заходів протидії їх витоку до каналів нелегального обігу. За даними ООН за 2010 р. Російська Федерація і Україна знаходяться на першому місці в світі за кількістю зловживання особливо небезпечним наркотичним засобом героїном. В останні роки серед зловживань ПАР у полі зору вчених і практиків знаходиться проблема дезоморфінової наркоманії, яка поширюється серед молоді і полягає в тому, що в нелегальних умовах кустарно модифікують лікарські засоби (ЛЗ), до складу яких входить ПАР кодеїн, із послідуочим отриманням ПАР дезоморфіну. Останній викликає новий вид адиктивної залежності - дезоморфінову наркоманію [5, 6, 19, 20].

Тому **мета** роботи – судово-фармацевтичне дослідження режиму контролю ЛЗ, що вміщують ПАР кодеїн.

Матеріали та методи дослідження

На початку судово-фармацевтичних досліджень нами було узагальнено судово-фармацевтичну практику щодо нелегального виготовлення ПАР дезоморфіну (ДМФ) в кустарних умовах нелегально шляхом модифікації із ЛЗ, до складу яких входить ПАР кодеїн. Нижче наведено найбільш типові приклади із судово-фармацевтичної практики [1, 2, 15]:

Приклад 1. В мережі Internet на форумі 40-річна киянка К. вказала, що з 20 років вона вживала героїн, а також перепробувала багато інших ПАР і добралася до аптек, де вона останні декілька років купує ЛЗ від кашлю, Кодтерпін ІС, із якого вона отримує дезоморфін, що по дії перевищує героїн. Кількість кодеїну в кожній таблетці Кодтерпін ІС невелика, але при одноразовому використанні 10-20 таблеток Кодтерпін ІС (а за добу – 30-60 таблеток) для отримання дезоморфіну в організм потрапляють ПАР, що оказують ейфорізуючу дію.

Приклад 2. Гр. І. в жовтні 2011 р. у скверу м. Маріуполя побачив три порожні упаковки від ЛЗ Кодтерп. Далі гр. І. вчинив рейд по вулицям міста, де через кожні 50 метрів він знаходив порожні упаковки від кодеїнівмісних ЛЗ (Кофекс, Кодарін, Кодтерпін, Коделак, Кодтерп) та очних крапель, які наркозалежні використовували для того, щоб приховати один із симптомів наркотичного ефекту - червоні очі. Гр. І. також знаходив шприці, розламані коробки з-під сірників та флакончики від йоду, а це пряме свідчення того, що наркозалежні кустарним шляхом виготовляли з ЛЗ, що містять кодеїн, небезпечну ПАР дезоморфін для подальших ін'єкцій.

© Колектив авторів, 2012

В подальшому під час дослідження використовували методи судово-фармацевтичного моніторингу, нормативно-правового, ретроспективного, математичного і графічного аналізу.

Результати дослідження та обговорення

За результатами досліджень встановлено, що найбільш поширені ЛЗ, які наркозалежні особи застосовують для виготовлення дезоморфіну – Кофекс, Кодарін, Кодетерп, Коделак, Терпінкод, Кодтерпін, Седалгін Нео, Пенталгін ІС та ін. [11, 15]. З'ясовано, що ДМФ – це опіоїдний наркотичний аналгетик, який віднесено до Таблиці І, Списку № 1 Постановою Кабінету Міністрів України від 06. 05. 2000 р. № 770 «Особливо небезпечні наркотичні засоби, обіг яких заборонено» [8].

ДМФ вперше було синтезовано американськими фармакологами у 30-х роках ХХ сторіччя для лікування хворих. ДМФ за аналгетичними властивостями у 10 разів сильніший та у 5 разів більш токсичний порівняно з морфіном. Крім того, дія ДМФ триває 2 години, а наркотична залежність формується вже після 2-3 вживання. Враховуючи ці дані, медики заборонили застосування ДМФ в медичних цілях. Але на початку ХХІ сторіччя в Республіці Комі було виявлено перші факти незаконного обігу та зловживання ДМФ, великі темпи розповсюдження якого на сьогодні охопили вже і нашу країну. ДМФ – це ПАР, яка є надзвичайно небезпечною тому, що навіть порівняно з героїном ДМФ дуже швидко викликає незворотні руйнівні процеси в усьому організмі людини, які можна виявити вже через місяць після формування адиктивної залежності [3, 4, 7, 9, 15, 16].

Оскільки ДМФ отримують із кодеїну, то подальші дослідження були спрямовані на вивчення режиму контролю ЛЗ, які містять кодеїн [5, 11, 12]. Термін «режим контролю» (РК) вперше впроваджено на кафедрі фармацевтичного права Інституту підвищення кваліфікації спеціалістів фармації, визначення якого досліджувалося та удосконалювалося шляхом науково-дослідної роботи впродовж 1996–2012 р. [13, 17, 20].

Дослідження РК здійснювали за раніше встановленою формулою:

$$РК=КФГ+КПГ+НПГ,$$

де РК – режим контролю;

КФГ – клініко-фармакологічна група;

КПГ – класифікаційно-правова група;

НПГ – номенклатурно-правова група.

Клініко-фармакологічна складова режиму контролю ЛЗ, що вміщують кодеїн, вивчалася за кодами АТС, клініко-фармакологічними групами, торговими назвами та виробниками, що приведено в табл. 1, 2.

Т а б л и ц я 1

Коди АТС, клініко-фармакологічні групи, торгові назви та виробники ЛЗ, які містять кодеїн і знаходяться у легальному обігу в аптечній мережі в Україні

№ з/п	Код АТС ЛЗ	Клініко-фармакологічна група ЛЗ	Торгова назва ЛЗ	Виробник ЛЗ
1	2	3	4	5
1	N02BE51	Аніліди	Каффетін	ЗАТ «ФармФірма СОТЕКС» (РФ)
2	N02BB72	Піразолони	Квінталгін	ІнтерХім (Україна)
3	R05FA02	Похідні опію та експекторанти	Кодарін	Вівімед Лабс Лтд. (Індія)
4	R05FA02	Похідні опію та експекторанти	Кодесан ІС	ІнтерХім (Україна)
5	R05FA02	Похідні опію та експекторанти	Кодесан	ІнтерХім (Україна)

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
6	N02AA59	Природні алкалоїди опію	Кодетерп	Здоров'я народу (Україна)
7	R05DA20	Алкалоїди опію та похідні	Кодефемол	Здоров'я народу (Україна)
8	R05FA02	Похідні опію та експекторанти	Кодтерпін ІС	ІнтерХім (Україна)
9	R05X	Інші комбіновані, які застосовуються при кашлі та простудних захворюваннях	Кофекс	Genom Biotech (Індія)
10	N02BE51	Аніліди	Ношпалгін	CHINOIN Pharmaceutical and Chemical Works, Co. Ltd. (Венгрія)
11	N02AA51	Природні алкалоїди опію	Омнопон	Здоров'я народу (Україна)
12	N02BB72	Піразолони	Пенталгін ІС	ІнтерХім (Україна)
13	N02BB72	Піразолони	Пенталгін ФС ЕКС-ТРА Капсули	ТОВ «Фарма Старт» (Україна)
14	N02BB72	Піразолони	Пенталгін-ІСН	ВАТ «Фармстандарт-Лекстредства» (РФ)
15	N02BB72	Піразолони	Пенталгін-Б	«Біостимулятор» ДАК «Укрмедпром» (Україна)
16	N02BB72	Піразолони	Пенталгін-П	АТ «Хімфарм» (Казахстан)
17	N02BB72	Піразолони	Пенталгін-ФС	ТОВ «Фарма Старт» (Україна)
18	N02BB72	Піразолони	Піралгін	Белмедпрепарати (Білорусь)
19	N02BE71	Аніліди	Седалгін-Нео	Актавіс (Ісландія)
20	N02BB72	Піразолони	Седал-М	АТ «Фармацевтичні заводи Мілве» (Болгарія)
21	N02BE51	Аніліди	Солпадеїн	GlaxoSmithKline Dungarvan, Ltd. (Ірландія)
22	R05FA02	Похідні опію та експекторанти	Таблетки від кашлю з кодеїном	Московська фармацевтична фабрика (РФ)
23	R05FA02	Похідні опію та експекторанти	Тедеїн	Мекорфар Chemical-Pharmaceutical Joint Stock Company (В'єтнам)
24	R05FA01	Похідні опію та експекторанти	Теркодин	ІнтерХім (Україна)
25	N02BB72	Піразолони	Тетралгін	Хімфарм (Казахстан)
26	N02BE51	Аніліди	Юніспаз	Unique Pharmaceutical Laboratories (Індія)

Як видно з табл. 1, тільки 46,0% ЛЗ із кодеїном вітчизняного виробництва, а 54,0% ЛЗ із кодеїном – закордонного виробництва.

Узагальнення даних щодо складу, реєстрації кодеїнвмісних ЛЗ в Україні, дозволених до обігу (зберігання, відпуску, застосування) на фармацевтичному ринку, наведено в табл. 2.

**Склад, лікарські форми та реєстраційні посвідчення ЛЗ, які містять
кодеїн і знаходились чи знаходяться в аптечній мережі в Україні**

№ з/п	Торгова назва ЛЗ	Вміст ПАР у складі ЛЗ	Лікарська форма ЛЗ	Реєстраційне посвідчення ЛЗ	Термін дії реєстраційного посвідчення ЛЗ	
					дата початку	дата закінчення
1	2	3	4	5	6	7
1	Каффетін	Парацетамол Кофеїн Пропіфеназон Кодеїн	Табл. N 10	UA/1436/01/01	07.07.2004	07.07.2009
2	Квінталгін	Кодеїн Кофеїн Метамізолу натрій Парацетамол Фенобарбітал	Табл. N 10	UA/001037	23.12.2005	23.12.2010
3	Кодарін	Кодеїну фосфат Терпінгідрат Натрію гідрокарбонат	Табл. N 4, 10, 140	UA/10609/01/01	21.04.2010	21.04.2015
4	Кодесан ІС	Кодеїну фосфат Екстракт термопсісу сухого Корінь солодки Натрію гідрокарбонат	Табл. N 10	UA/0405/01/01	22.10.2008	22.10.2013
5	Кодесан	Кодеїну фосфат Екстракт термопсісу сухого Корінь солодки Натрію гідрокарбонат	Табл. N 610	UA/9422/01/01	22.10.2008	22.10.2013
6	Кодетерп	Кодеїн терпінгідрат Натрію гідрокарбонат	Табл. N 10	UA/3563/01/01	23.06.2010	23.06.2015
7	Кодефемол	Кодеїну фосфат Псевдоефедрину гідрохлорид Парацетамол	Сироп фл. 100 мл	UA/1871/01/01	25.08.2009	25.08.2014
8	Кодтерпін ІС	Кодеїн Натрію гідрокарбонат Терпінгідрат	Табл. N 10	UA/8689/01/01	22.10.2008	22.10.2013
9	Кофекс	Кодеїн Хлорфенамін	Сироп фл. 60 мл N 1	UA/07.01/03343	01.09.2006	01.09.2011
10	Ношпалгін	Дротаверін Кодеїн Парацетамол	Табл. N 12	UA/7879/01/01	07.03.2008	07.03.2013

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7
11	Омнопон	Кодеїн Морфін Носкапін Папаверину гідрохлорид Тебаїн	Р-н д/ін 1, 2% амп. 1мл N 5x20	UA/5179/01/01	04.10.2006	04.10.2011
12	Пенталгін IC	Парацетамол Натрію кофеїн бензоат Фенобарбітал Кодеїну фосфат	Табл. N 10	UA/3855/01/01	12.12.2008	12.12.2013
13	Пенталгін ФС ЕКСТРА Капсули	Натрію метамізол Парацетамол Кофеїн Фенобарбітал Кодеїну фосфат	Капс. N 10, 20 (10x2)	UA/10881/01/01	04.08.2010	04.08.2015
14	Пенталгін- ICN	Натрію метамізол Парацетамол Кофеїн Фенобарбітал Кодеїну фосфат	Табл. N 12	UA/5595/01/01	15.12.2006	15.12.2011
15	Пенталгін-Б	Натрію метамізол Натрію кофеїн бензоат Кодеїн Фенобарбітал	Табл. N 10	UA/1499/01/01	07.07.2004	07.07.2009
16	Пенталгін-П	Натрію метамізол Парацетамол Натрію кофеїн бензоат Кодеїн Фенобарбітал	Табл. N 10	UA/7819/01/01	07.03.2008	07.03.2013
17	Пенталгін- ФС	Парацетамол Натрію метамізол Кофеїн Фенобарбітал Кодеїну фосфат	Табл. N 10	UA/2617/01/01	30.12.2009	30.12.2014
18	Піралгін	Кодеїн Напроксен Метамізолу натрій Кофеїн Фенобарбітал	Табл. N 10	UA/05.02/04700	21.05.2002	21.05.2007
19	Седалгін- Нео	Парацетамол Метамізолу натрій Кофеїн Фенобарбітал Кодеїну фосфат	Т а б л . N 10, 20	UA/2657/01/01	25.01.2005	25.01.2010

1	2	3	4	5	6	7
20	Седал-М	Парацетамол Метамізолу натрій Кофеїн Фенобарбітал Кодеїну фосфат	Табл. N 10, 20	UA/1908/01/01	25.06.2009	25.06.2014
21	Солпадеїн	Парацетамол Кофеїн Кодеїн	Табл. N 12	UA/4740/03/01	31.03.2008	31.03.2013
22	Таблетки від кашлю з кодеїном	Кодеїн Натрію гідрокарбонат Солодки корені Термопсису трава	Табл. N 10	UA/2245/01/01	09.12.2004	09.12.2009
23	Тедейн	Кодеїн Терпінгідрат	Табл. N 10	UA/001596	19.05.2006	19.05.2011
24	Теркодин	Кодеїн Натрію гідрокарбонат Терпінгідрат	Табл. N 10, N 10x1	UA/9429/01/01	22.10.2008	22.10.2013
25	Тетралгін	Кодеїн Метамізолу натрій Кофеїн Фенобарбітал	Табл. in bulk по 4 кг у пакетах	UA/0830/01/01	28.07.2009	28.07.2014
26	Юніспаз	Дротаверін Кодеїн Парацетамол	Табл. N 6, 12	UA/4751/01/01	10.07.2006	10.07.2011

Як видно з табл. 2, у 42,0% ЛЗ із кодеїном термін дії реєстраційних посвідчень вже минув. Отже лікар, який призначає кодеїнмісні ЛЗ, має бути своєчасно проінформований про закінчення терміну дії реєстраційного посвідчення.

Вивчення класифікаційно-правової складової РК ЛЗ із кодеїном показало, що кодеїн відноситься до класифікаційно-правової групи «наркотичні засоби» [9]. За класифікаційно-правовою ознакою комбіновані ЛЗ із кодеїном входять у загальну групу, а за номенклатурно-правовою ознакою – у безрецептурну групу.

В табл. 3 наведено результати вивчення РК кодеїнмісних ЛЗ.

Таблиця 3

**Склад та режим контролю ЛЗ, які містять кодеїн і знаходяться
у легальному обігу в аптечній мережі України**

№ з/п	Торгова назва ЛЗ	Вміст контрольованої ПАР у складі ЛЗ	Режим контролю ЛЗ		
			КФГ	КПГ	НПГ
1	2	3	4	5	6
1	Каффетін	Кодеїн 10,0 мг	N02BE51	Загальна група	Без рецепта
2	Квінталгін	Кодеїн 7,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
3	Кодарін	Кодеїну фосфат 10,9 мг	R05FA02	Загальна група	Без рецепта
4	Кодесан ІС	Кодеїну фосфат 9,5 мг	R05F A02	Загальна група	Без рецепта
5	Кодесан	Кодеїну фосфат 9,5 мг	R05F A02	Загальна група	Без рецепта
6	Кодетерп	Кодеїн 8,0 мг	N02A A59	Загальна група	Без рецепта
7	Кодефемол	Кодеїну фосфат 10,0 мг Псевдоефедрину гідрохлорид 15,0 мг	R05D A20	Наркотичний засіб	За рецептом (ПКО)

1	2	3	4	5	6
8	Кодтерпін ІС	Кодеїн 8,0 мг	R05F A02	Загальна група	Без рецепта
9	Кофекс	Кодеїн 10,0 мг	R05X	Загальна група	Без рецепта
10	Ношпалгін	Кодеїн 8,0 мг	N02BE51	Загальна група	Без рецепта
11	Омнопон	Кодеїн 1,44 мг Морфін 11,5 мг	N02AA51	Наркотичний засіб	За рецептом (ПКО)
12	Пенталгін ІС	Кодеїну фосфат 9,5 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
13	Пенталгін ФС ЕКСТРА Капсули	Кодеїну фосфат 4,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
14	Пенталгін-ІСН	Кодеїну фосфат 8,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
15	Пенталгін-Б	Кодеїн 10,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
16	Пенталгін-П	Кодеїн 10,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
17	Пенталгін-ФС	Кодеїну фосфат 8,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
18	Піралгін	Кодеїн 8,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
19	Седалгін-Нео	Кодеїну фосфат 10,0 мг	N02BE71	Загальна група	Без рецепта
20	Седал-М	Кодеїну фосфат 10,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
21	Солпадеїн	Кодеїн 8,0 мг	N02BE51	Загальна група	Без рецепта
22	Таблетки від кашлю з кодеїном	Кодеїн 8,0 мг	R05FA02	Загальна група	Без рецепта
23	Тедейн	Кодеїн 8,0 мг	R05FA02	Загальна група	Без рецепта
24	Теркодин	Кодеїн 8,0 мг	R05F A01	Загальна група	Без рецепта
25	Тетралгін	Кодеїн 10,0 мг	N02BB72	Загальна група	Без рецепта
26	Юніспаз	Кодеїн 8,0 мг	N02BE51	Загальна група	Без рецепта

Так, наприклад, ЛЗ Каффетін має код КФГ за АТС – N02BE51; склад – парацетамол, кофеїн, пропіфеназон, кодеїн; лікарська форма – табл. № 10, 500; реєстраційне посвідчення – UA/1436/01/01; формула режиму контролю:

PK = N02BE51 + загальна група + без рецепта.

За результатами аналізу режиму контролю ЛЗ із кодеїном (табл. 3) видно, що тільки 7,6% таких ЛЗ відпускаються за рецептом лікаря і знаходяться на предметно-кількісному обліку. Отже, з метою посилення боротьби з розповсюдженням дезоморфінової наркоманії необхідно переглянути режим контролю безрецептурних ЛЗ із кодеїном, а також активізувати державний контроль за незаконним обігом (кустарне виготовлення, нелегальне зберігання, збут, зловживання дезоморфіном) наркотичних засобів і ПАР, що буде сприяти захисту прав і свобод, життя і здоров'я громадян.

В и с н о в к и

Проведено судово-фармацевтичний моніторинг ЛЗ, які у своєму складі включають психоактивну речовину класифікаційно-правової групи «наркотичні засоби» – кодеїн. Проаналізовано фармацевтичний ринок лікарських засобів, які вміщують кодеїн за торговими назвами, виробниками та термінами дії реєстраційних посвідчень. Наведено судово-фармацевтичну характеристику кодеїнвмісних лікарських засобів за складом, видами лікарських форм та досліджено їх режим контролю на підставі вивчення клініко-фармакологічних, класифікаційно-правових та номенклатурно-правових ознак.

ЛІТЕРАТУРА

1. В Україні: купити наркотики в міліціонерів легше, ніж хліб в магазині [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://stopnarkotik.com.ua/smi/v-ukraine-kupit-narkotiki-u-milicionerov-legche-chem-hleb-v-magazine/>.
2. В Україні посилюють боротьбу з лікарськими наркоманами [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://propr.com.ua/ru/public/view/17861>.
3. Дезоморфін // Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/%C4%E5%E7%EE%EC%EE%F0%F4%E8%ED>.
4. Кримінальний Кодекс України. - К., 2001. – 223 с.
5. Лекарственные средства в неврологии, психиатрии и наркологии / Под ред. В. А. Шаповаловой, П. В. Волошина, А. В. Стефанова, И. М. Трахтенберга, В. В. Шаповалова. – Харьков: Факт, 2003. – 784 с.
6. Мішиєв В. Д., Сосін І. К., Овчаренко М. О., Єршова О. А. Наркологія: актуальні питання – Львів: Медицина світу, 2010. – 280 с.
7. Шаповалов В. В., Сосин И. К., Шаповалова В. А. и др. Новые подходы к купированию болевого синдрома у пациентов с наркотической зависимостью // Ліки України. – 2004. – № 9 (86). – С. 69-71.
8. Постанова Кабінету Міністрів України № 770 від 06.05.2000 р. «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» / Шаповалова В. О., Шаповалов В. В., Шаповалов В. В. (мл.) // Фармацевтичне право. Навчальний посібник до аудиторної роботи з фармацевтичного законодавства за спеціальністю «Фармація». – Харків, 2008. – С. 98–107.
9. Банний І. П., Георгіянець В. А., Банна Н. І. та ін. Синтез, фармакологічна активність та гостра токсичність γ -(R-бензолсульфонілоксамідо)-бутанових кислот // Медична хімія. – 2011. – Т. 13, № 2 (47). – С. 63–67.
10. Тацій В. Я. Боротьба зі злочинністю на межі ХХІ століття – проблема сьогодення // Пробл. законності: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. ред. В. Я. Тацій. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2008. – Вип. 99 – С. 3–18.
11. Шаповалова В. О., Шаповалов В. В., Халін М. М. та ін. Фармацевтичне право в безпечному самолікуванні. Лікарські засоби, які відпускаються без рецепта лікаря / За ред. В. В. Шаповалова. – Харків: Скорпіон, 2010. – 1200 с.
12. Фармацевтическое право в наркологии: Монография / Под ред. В. А. Шаповаловой, И. К. Сосина, В. В. Шаповалова. – Харьков: Факт, 2004. – 800 с.
13. Фармацевтичне право та судова фармація: словник термінів // Ліки України. – 2005. – № 9, додаток. – С. 213–236.
14. Форум [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://www.hitforum.net.ua/archive/index.php?t-91760.html>.
15. Шаповалова В. О., Банна Н. І., Шаповалов В. В. Судово-фармацевтичне вивчення модифікованих засобів і порівняльний пошук біологічно активних сполук серед похідних ациламіноетанової та ациламінобутанової кислот // Укр. вісник психоневрології. – 2011. – Т. 19, Вип. 2 (додаток). – С. 160–164.
16. Шаповалов В. В. Організаційно-правові підходи до розробки комбінованих лікарських засобів на основі психоактивних речовин для попередження і лікування наркоманії. Автореф. дис. ... д-ра фарм. наук: спец. 15.00.01 «Технологія ліків та організація фармацевтичної справи». – Київ, 2005. – 44 с.
17. Шаповалов В. В. Фармацевтическое и медицинское право: Уч. пособие (серия: Фармацевтическое право), 1-е изд. – Харьков: Скорпион, 2011. – 208 с.
18. Шаповалов В. В. (мол.). Категорії відпуску лікарських засобів в країнах ЄС / Фармацевтичне право в безпечному самолікуванні. Лікарські засоби, які відпускаються без рецепта лікаря. – Харків: Скорпіон, 2010. – Гл. 3. – С. 13–17.
19. Шенітько В. Ю. Психологія судової діяльності: Навч. посібник. – Харків: Право, 2006. – 160 с.
20. Shapovalova V. A., Shapovalov (Jr) V. V., Shapovalov V. V., Vasina Ju. V. Legislation in pharmacy, forensic pharmacy and evidence-based pharmacy: Study book (series: Pharmaceutical law) ,3-rd ed. – Kharkiv, 2011. – 160 p.

Надійшла до редакції 21. 05. 2012.

СУДЕБНАЯ ФАРМАЦИЯ: ИССЛЕДОВАНИЕ РЕЖИМА КОНТРОЛЯ
ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ, СОДЕРЖАЩИХ КОДЕИН

Ключевые слова: судебная фармация, режим контроля, наркотические средства, лекарственные средства, кодеин, дезоморфиновая наркомания

Р Е З Ю М Е

Проведен судебно-фармацевтический мониторинг лекарственных средств, которые в своем составе содержат психоактивное вещество классификационно-правовой группы «наркотические средства» – кодеин. Проанализирован фармацевтический рынок кодеиносодержащих лекарственных средств по торговым названиям, производителям и срокам действия регистрационных удостоверений. Приведена судебно-фармацевтическая характеристика кодеиносодержащих лекарственных средств, исследован их режим контроля на основании клинико-фармакологических, классификационно-правовых и номенклатурно-правовых признаков.

V. A. Schapovalova, V. V. Schapovalov, T. A. Lebedeva

FORENSIC PHARMACY: RESEARCH CONTROL MODE OF MEDICINES,
WHICH CONTAINS THE CODEINE

Key words: forensic pharmacy, control mode, narcotic drugs, medicines, codeine, dezomorfin's narcomany

S U M M A R Y

The forensic and pharmaceutical monitoring of the medicines, which in its composition contains of psychoactive substance from classification and law group «narcotic drugs» – codeine was conducted. Pharmaceutical assortment of the medicines, which contain codeine was analyzed on trade names, manufactures and dates action registration certificates. The forensic and pharmaceutical characteristic of medicines, which contain codeine, was conducted, control mode by studying their clinical and pharmacological, classification and, nomenclature and law signs was investigated.